

Události na Ukrajině v roce 2014

euractiv.cz/section/aktualne-v-eu/linksdossier/vyvoj-aktualniho-deni-na-ukrajine-000101

20. února 2014

20. 2. 2014

zdroj: Shutterstock; autor: Mark III Photonics

V listopadu 2013 nepodepsal ukrajinský prezident Viktor Janukovyč asociační dohodu s Evropskou unií. V nespokojené zemi se to stalo impulzem pro vznik širokého občanského hnutí a Ukrajina se nasměřovala k dalekosáhlým změnám. Neklidné situace využilo Rusko, které se rozhodlo zemi destabilizovat. Aneктоvalo Krym a ve východních oblastech Ukrajiny se rozhořela válka se „separatisty“ podporovanými Moskvou. Země má za sebou divoký rok. Jak se události vyvíjely den po dni?

(Aktuální k 31. 10. 2014)

Již více než rok svět napjatě sleduje vývoj událostí na Ukrajině, která se dočkala řady politických změn a musí čelit agresivnímu postupu ze strany Ruska.

Jak to začalo:

Za počátek současného dění lze zjednodušeně považovat **rozhodnutí** tehdejší ukrajinské vlády, která **21. listopadu 2013** oznámila, že ukončuje přípravy na podpis **asociační dohody s Evropskou unií**. V reakci na toto rozhodnutí vyšly do ulic v některých ukrajinských městech desetitisíce protestujících, kteří trvali na proevropském směřování své země.

29. listopadu se v litevském Vilniusu konal summit, na kterém mělo k podpisu asociační dohody původně dojít. Tehdejší ukrajinský prezident **Viktor Janukovyč** (Strana regionů) **dohodu podepsat odmítl**, což vyvolalo další protesty, které postupně přerostly v rozsáhlý odpor proti prezidentovi a jeho režimu. Například **1. prosince** vyšlo do ulic hlavního města Kyjeva přibližně **350.000 protestujících**, kteří žádali Janukovyčovu rezignaci. Demonstranti obsadili mimo jiné kyjevskou radnici. Kyjevské náměstí Nezávislosti (Majdan Nezaležnosti, lidově – Majdan) se stalo centrem revoluce, která našla odezvu především v západní a centrální části země.

15. prosince Evropská unie **pozastavila jednání s Ukrajinou** s tím, že Kyjev musí dát najevo jasný postoj k budoucnosti asociační dohody. Naproti tomu ukrajinský prezident Janukovyč se **17. prosince** v Moskvě setkal s ruským prezidentem **Vladimírem Putinem**. Rusko tehdy přislíbilo Ukrajině 15 miliard dolarů a snížení ceny zemního plynu o třetinu. To mělo Kyjev podle všeho přesvědčit k odklonu od dosavadního přibližování k Unii.

Další události na sebe nenechaly dlouho čekat a nakonec došly tak daleko, jak by to málokdo očekával. V Kyjevě došlo k proměně politické reprezentace, poloostrovní Autonomní republika Krym jednostranně vyhlásila odtržení od Ukrajiny a připojení k Ruské federaci, Ukrajina musí hájit celistvost svého území a západní svět izoluje Rusko na mezinárodním poli.

EurActiv přináší přehled událostí tak, jak přicházely den po dni:

Přehled nejdůležitějších událostí v roce 2014

V níže uvedených odkazech (linky se nacházejí v názvech měsíců) naleznete výběr toho nejdůležitějšího, co se v jednotlivých měsících od začátku roku 2014 dělo. Na této stránce uvádíme pouze stručné shrnutí.

Leden 2014

V lednu nabraly demonstrace na kyjevském Majdanu dramatičtější vývoj kvůli střetům se speciálními policejními oddíly Berkut, které přitvrdily kvůli pokusu o přijetí kontroverzních zákonů omezujících občanská práva. Rezignovala vláda dosavadního premiéra **Mykoly Azarova** (Strana regionů) a Ukrajina začala směřovat k politickým změnám.

Únor 2014

V únoru získaly události na Majdanu skutečně krvavý rozměr, když byli proti demonstrantům nasazeni ostřelovači. V Kyjevě vznikla prozatímní vláda pod vedením **Arsenije Jaceňuka** (Vlast). Začala se odvíjet krize na poloostrově Krym, který později jednostranně vyhlásil připojení k Rusku.

Březen 2014

Hlavní březnovou událostí se stalo takzvané referendum, které proběhlo na Krymu a které poloostrov oddělilo od Ukrajiny. Kyjev a Západ hlasování neuznaly kvůli jeho nezákonnosti. Moskva jeho výsledek naopak přivítala a urychleně začlenila Krym do Ruské federace.

Duben 2014

„Separatisté“ v Doněcké a Luhanské oblasti vyhlásili v dubnu vlastní „lidové republiky“. Kyjev na východě země zahájil takzvanou protiteroristickou operaci, která měla ozbrojence zneškodnit. Stupňovat se také začal rusko-ukrajinský spor o ceny a dodávky zemního plynu.

Květen 2014

V květnu na Ukrajině proběhly předčasné prezidentské volby, které se podařilo uspořádat i přes násilné akce proruských „rebelů“ na východě země a tlak Moskvy. Již v prvním kole zvítězil jednoznačný favorit, „čokoládový král“ **Petro Porošenko**, který kandidoval jako nezávislý.

Červen 2014

V červnu vyvrcholil spor Moskvy a Kyjeva o cenu zemního plynu. Gazprom v polovině měsíce dodávky pro Ukrajinu zastavil. Petro Porošenko složil prezidentskou přísahu, oficiálně představil svůj mírový plán a zahájil několikadenní příměří. Na východě země ale klid nebyl a prezident se rozhodl obnovit protiteroristickou operaci.

Červenec 2014

V polovině července přišla šokující zpráva o pádu malajsijského civilního letadla, které se zřítilo nad východní Ukrajinou. Na jeho palubě zemřely tři stovky lidí. Dostupné informace ukázaly, že letoun pravděpodobně omylem sestřelili „separatisté“ podporovaní Moskvou. Tragédie vzbudila velký zájem veřejného mínění a západní vlády to přinutilo přitvrdit svůj postoj k Rusku.

Srpen 2014

V srpnu začaly platit zpřísněné evropské sankce vůči Rusku. Moskva přišla s odvetnými opatřeními a zavedla embargo na dovoz potravin ze Západu. Vlastní zákon o protiruských sankcích schválila také Ukrajina. Proběhla mírová jednání v běloruském Minsku, na východě Ukrajiny ale pokračují tvrdé boje. Rusko vyslalo humanitární konvoj, který ale Kyjev i Západ považují za skrytou podporu pro „separatisty“.

Září 2014

Na začátku září se ukrajinská vláda dohodla s „rebely“ na příměří a mírovém plánu. Brzy však došlo k jeho narušování. Konal se summit Severoatlantické aliance, která Ukrajině přislíbila finanční pomoc. Evropský parlament a ukrajinská Verchovna rada společně schválily asociační dohodu. Rusko-ukrajinská jednání o ceně a dodávkách plynu zatím nevedla k finální dohodě.

Říjen 2014

V říjnu už bylo jasné, že příměří na východě Ukrajiny vlastně neplatí. Tvrdé boje se sváděly především o strategicky významné doněcké letiště. Závěr měsíce se nesl ve znamení předčasných parlamentních voleb, ve kterých uspěly proevropské strany. Na samotném konci října se pak Rusko a Ukrajina konečně dohodly ohledně dodávek zemního plynu.

Listopad 2014

Listopadové události aktuálně doplňujeme.

Prosinec 2014

Prosincové události aktuálně doplňujeme.

